

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	28
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL TESİS 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	39

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	5
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8
7.	DENETİM BULGULARI.....	8
8.	EKLER.....	26

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu.....	2
Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi.....	3
Tablo 4:2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi.....	4
Tablo 5:Varlığın Değerine Eklenmeyen Bakım Onarım İşleri	12

KISALTMALAR

AŞ:	Anonim Şirket
BKMYBS:	Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi
SKS:	Sağlık, Kültür ve Spor
TCMB:	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TİF:	Taşınır İşlem Fişi
YÖKAK:	Yükseköğretim Kalite Kurulu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Üniversitenin Teknokent Şirketindeki Sermaye Payının Bilançoda Eksik Gösterilmesi
2. Tek Hazine Kurumlar Hesabına Aktarılan Mali Kaynakların Hatalı Hesapta Raporlanması
3. Taşınmazlara Ait Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Varlığın Kayıtlı Değerine Eklenmemesi
4. Üniversitenin Varlık Hesaplarında Takip Edilen Tutarların Herhangi Bir İşleme Dayanmaksızın Kayıtlardan Çıkarılması
5. Taşınmazların Mevzuata Uygun Olarak Belirlenen Değerler Üzerinden ve Mevcut Cinsini Doğru Yansıtacak Şekilde Kayıtlara Alınmaması

B. Diğer Bulgular

1. Üniversite Taşınmazlarının Protokole İstinaden Belediyeye Kullanılması
2. Üniversite Taşınmazları Üzerinde Tesis Edilen İrtifak Haklarında Hatalı Uygulamalar Bulunması
3. Üniversite Taşınmazlarının İktisadi İşletmeye Bedelsiz Kullanılması ve Bu Yerlerin Elektrik, Su ve Doğalgaz Bedellerinin Üniversite Özel Bütçesinden Karşlanması
4. Yapım İşlerinde İnşaat Sigortasına (Bütün Riskler) İlişkin Yükümlülüklerin Yerine Getirilmemesi
5. Yükseköğretim Kalite Kurulu Tarafından Görevlendirilen Dış Değerlendiricilerin Masraflarının Üniversite Özel Bütçesinden Karşlanması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Anayasa'nın 130'uncu maddesinde, çağdaş eğitim-öğretim esaslarına dayanan bir düzen içinde milletin ve ülkenin ihtiyaçlarına uygun insan gücü yetiştirmek amacı ile ortaöğretime dayalı çeşitli düzeylerde eğitim-öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapmak, ülkeye ve insanlığa hizmet etmek üzere çeşitli birimlerden oluşan kamu tüzel kişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip üniversitelerin Devlet tarafından kanunla kurulması öngörülmüştür.

Hacettepe Üniversitesi 04.07.1967 tarih ve 892 sayılı Hacettepe Üniversitesi Kurulması Hakkında Kanun ile kurulmuştur. Üniversite 1983 yılında kadrolarla ilişkin hükümleri hariç olmak üzere 892 sayılı Kanun'u yürürlükten kaldıran 28.03.1983 tarih ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ile yeniden yapılandırılmıştır.

Yükseköğretim kurumları için temel mevzuat; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanunu, 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu ve 124 sayılı Yükseköğretim Üst Kuruluşları ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'dir.

Yükseköğretimin amaç ve ilkeleri, yükseköğretim kurumlarının ve üst kuruluşlarının teşkilatlanma, işleyiş, görev, yetki ve sorumlulukları ile eğitim-öğretim, araştırma, yayın, öğretim elemanları, öğrenciler ve diğer personel ile ilgili esaslar 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'yla düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun'un 12'nci maddesinde yükseköğretim kurumlarının görevleri sayılmış olup bu görevler; toplumun ihtiyaçları, kalkınma planları ilke ve hedeflerine uygun bilimsel eğitim-öğretim, araştırma, yayım ve danışmanlık yapmak, bu ilke ve hedefler doğrultusunda insangücü yetiştirmek, toplumun özellikle sanayileşme ve tarımda modernleşme alanlarında eğitilmesini sağlamak, üretimde artışı sağlayacak uygulamalı çalışmalarda bulunmak, bu amaçla döner sermaye işletmelerini kurmak ve bu faaliyetlerin geliştirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeleri yapmak olarak özetlenebilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Hacettepe Üniversitesinin akademik yapısında rektörlük, senato, fakülte dekanlıkları, yüksekokul, enstitü, uygulama ve araştırma merkez müdürlükleri bulunmakta, idari yapısında ise üniversite yönetim kurulu, genel sekreterlik, daire başkanlıkları, hukuk müşavirliği ve

müdürlükler yer almaktadır.

Üniversitenin üst yöneticisi olan Rektör Cumhurbaşkanlığı tarafından, dekanlar ise Yükseköğretim Kurulunca atanmaktadır.

Üniversite bünyesinde; 17 fakülte, 2 yüksekokul, 1 konservatuvar, 15 enstitü, 6 meslek yüksekokulu ve 95 uygulama ve araştırma merkezi bulunmaktadır.

Üniversitede 2022 yıl sonu itibarıyla kadrolu akademik, idari (sözleşmeli idari personel dâhil) ve işçi personel toplamı 11.088'dir. Ayrıca Üniversitede 38 yabancı uyruklu akademik personel çalışmaktadır.

Akademik ve idari personelin sınıf, unvan ve kadro dağılım bilgileri Tablo 1 ve 2'de yer almaktadır.

Tablo 1: Akademik Personel Kadro Durumu

Unvan	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Profesör	953	100	1.053
Doçent	315	300	615
Doktor öğretim üyesi	615	86	701
Öğretim görevlisi	535	179	714
Araştırma görevlisi	1.456	431	1.887
Toplam	3.874	1.096	4.970

Tablo 2: İdari Personel Kadro Durumu

Hizmet Sınıfı	Dolu Kadro Sayısı	Boş Kadro Sayısı	Toplam Kadro Sayısı
Genel idari	1.600	769	2.369
Sağlık	1.598	420	2.018
Avukatlık	10	8	18
Eğitim-öğretim	23	2	25
Teknik	468	278	746
Yardımcı	844	998	1.842
Din	2	1	3
Sözleşmeli	748	722	1.470
İşçi	1.921	0	1.914
Toplam	7.214	3.198	10.405

Üniversitenin bağlı olduğu kurum Yükseköğretim Kurulu, ilgili olduğu kurumlar ise Milli Eğitim Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığıdır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı cetvelin, (A) "Özel Bütçeli İdareler" bölümünde yer alan Hacettepe Üniversitesi, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu

ile verilen hazine yardımı ve öz gelirlerini kullanarak giderlerini finanse etmektedir.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 1.661.837.000,00 TL ödenek tahsis edilen Üniversite bütçesine yıl içinde 1.348.790.109,94 TL ödenek eklenmiş ve toplam ödenek 3.010.627.109,94 TL'ye ulaşmış olup ödeneğin %90,53'ü olan 2.725.514.982,86 TL kullanılmıştır.

İdarenin ekonomik sınıflandırma açısından 2022 yılına ait ödenek dağılımına ve yıl sonu harcama gerçekleştirmelerine ilişkin tablo aşağıdadır.

Tablo 3: 2022 Yılı Bütçe Giderleri Ödenek ve Gerçekleşmesi

	Ödenek (1)	Gerçekleşme (2)	Gerçekleşme Oranı (2/1)
	(TL)		(%)
01 Personel Giderleri	1.606.663.310,00	1.589.127.111,96	98,91
02 Sos. Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	252.983.620,00	248.252.805,26	98,13
03 Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	398.339.605,54	343.499.708,13	86,23
05 Cari Transferler	215.808.485,38	214.721.848,25	99,50
06 Sermaye Giderleri	536.832.089,02	329.913.509,26	61,46
07 Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00
Toplam	3.010.627.109,94	2.725.514.982,86	90,53

2022 yıl sonu itibarıyla bütçe giderleri 2.725.514.982,86 TL olarak gerçekleşmiştir. Bütçenin %90,53'ü kullanılmıştır. Personel giderlerinde 1.606.663.310,00 TL ödeneğin 1.589.127.111,96 TL'si, sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderlerinde 252.983.620,00 TL ödeneğin 248.252.805,26 TL'si, mal ve hizmet alımı giderlerinde 398.339.605,54 TL ödeneğin 343.499.708,13 TL'si, cari transferlerde 215.808.485,38 TL ödeneğin 214.721.848,25 TL'si, sermaye giderlerinde 536.832.089,02 TL ödeneğin 329.913.509,26 TL'si harcanmış olup sermaye transferine yönelik ödenek tahsis edilmemiştir.

Üniversite tarafından 2022 yılında; Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, Erasmus ile Avrupa Birliği hibelerinden toplam 237.646.184,95 TL bütçe dışı kaynak kullanılmıştır.

2022 yılı bütçesine göre tahmin edilen bütçe geliri 1.661.837.000,00 TL olan Üniversitenin, yıl sonunda gerçekleşen net bütçe geliri 2.621.237.383,60 TL'dir.

2022 yılı bütçe gelirleri tahmin ve gerçekleşme bilgileri Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4:2022 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşmesi

	Gelir Tahmini (1)	Gerçekleşen (2)	Gerçekleşme Oranı (2/1)
	(TL)		(%)
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	62.243.000,00	137.175.864,48	220,39
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	1.544.753.000,00	2.399.802.175,70	155,35
Diğer Gelirler	54.841.000,00	88.133.993,58	160,70
Sermaye Gelirleri	0,00	0,00	0,00
Toplam	1.661.837.000,00	2.625.112.033,76	157,96
Gelirlerden Red ve İadeler (-)	0,00	3.874.650,16	-
Net Toplam	1.661.837.000,00	2.621.237.383,60	157,73

2022 yılında net 2.621.237.383,60 TL bütçe geliri elde edilmiştir.

Dönem faaliyet geliri 3.079.178.716,55 TL, gelirlerden indirim, iade ve iskonto toplamı 3.926.515,19 TL ve faaliyet gideri 3.273.111.850,15 TL olan Üniversite, 2022 yılını 197.859.648,79 TL olumsuz faaliyet sonucu ile tamamlamıştır.

Üniversite özel bütçesi dışında bulunan;

- Döner Sermaye İşletmesinin 2022 yılı gelir toplamı 1.694.057.134,85 TL, gider toplamı 1.871.532.170,63 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem 177.475.035,78 TL zarar ile tamamlanmıştır.

- Sosyal Tesisin 2022 yılı gelir toplamı 66.079.781,92 TL, gider toplamı 54.822.467,87 TL olarak gerçekleşmiş ve dönem sonu 11.257.314,05 TL kâr ile tamamlanmıştır.

Ayrıca Üniversite, 10.01.2003 tarih ve 24989 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2002/496 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Hacettepe Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici AŞ’nin ortağıdır. Adı geçen AŞ’nin kuruluş sermayesi 300.000,00 TL olup Üniversitenin %88 oranında ortaklığı bulunmaktadır. 2022 yıl sonu itibarıyla Şirketin sermaye tutarı 50.600.000,00 TL’dir. Diğer taraftan Üniversitenin OSTİM Teknopark AŞ’de değeri 40.320,00 TL’ye tekabül eden %1,01 oranında ortaklığı bulunmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun 49’uncu maddesi gereğince genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinde uygulanacak muhasebe ve raporlama standartları, uluslararası standartlara uygun olarak Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesinde; Sayıştay Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ve diğer ilgili kuruluş temsilcilerinin katılımıyla oluşturulacak olan Devlet Muhasebesi Standartları Kurulu tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla genel yönetim kapsamında olan üniversitelerin muhasebe ve

raporlama standartları Kurul tarafından belirlenen kurallara tabidir. Kamu İdaresi ayrıca adı geçen Kanun'un 80'inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden Bakanlığın hazırladığı düzenlemelere tabi olup bu kapsamda çıkarılan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ndeki muhasebe ilkeleri ile hesap planını kullanmakta, mali tabloları hazırlamakta ve Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre mali işlemlerini muhasebeleştirmektedir.

Özel bütçeli bir idare olan Üniversitede, tahakkuk esaslı muhasebe sistemi kullanılmaktadır. Üniversitenin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak Hazine ve Maliye Bakanlığının Bütünleşik Mali Kontrol Yönetim Sistemi Web Tabanlı Otomasyon Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda sayılmakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde

zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kontrol Ortamı Standartları

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. İdarede "Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları, etik sözleşmesi ile yapılmış olup ilave eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapılmaması nedeniyle kısmen yeterlidir. Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, idari personeli de kapsayacak şekilde yapılmaması yönüyle eksiktir. Hassas görevlere ilişkin prosedürlerin belirlenmesine yönelik çalışmalar başlamış olmakla birlikte tamamlanmadığından eksiktir.

Risk Değerlendirme Standartları

Stratejik plan, zamanında yayımlanmış ve içerik açısından mevzuata uygundur. İdarenin performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerinin tanımlanmasıyla ilgili bazı çalışmalar yapmış olmakla beraber tüm birimler için bu çalışmalar tamamlanmadığından yeterli değildir. Risklerin değerlendirilmesine yönelik çalışmalar tüm birimler için tamamlanmadığından yeterli değildir.

Kontrol Faaliyetleri Standartları

İdare tarafından yetkileri belirlemek amacıyla iş akış süreçleri hazırlanmıştır ve personele duyurulmuştur. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarede yapılan görevlendirmelerde, bunlar farklı kişiler arasında dağıtılarak "görevler ayrılığı" ilkesine uyulmuştur. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları kısmen belirlenmiş olup, çalışmalar tamamlanmadığından yeterli değildir. Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak kurulmuştur. Kamu idaresinin ön mali kontrol yönergesi mevcuttur.

Bilgi ve İletişim Standartları

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlanmıştır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol

Standartları Tebliği'ne uygundur.

İzleme Standartları

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi değerlendirmesi yapılmış ancak üst yönetime sunulmamıştır. Kamu İdaresinde iç denetim birimi kurulmuş olup 12 iç denetçi kadrosu bulunmaktadır. Bu kadrolardan 10'u doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin 2021 yılında denetim çalışması ve raporu mevcut olmakla birlikte denetim yılına ilişkin çalışma mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Hacettepe Üniversitesi 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Üniversitenin Teknokent Şirketindeki Sermaye Payının Bilançoda Eksik Gösterilmesi

Üniversitenin Hacettepe Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici Anonim Şirketindeki sermaye payının bilançoda eksik gösterildiği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Hesabın niteliği" başlıklı 159'uncu maddesinde 241 Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının hangi hallerde kullanılacağı belirtilmiş olup buna göre; kanuni yetkilere dayanılarak mal ve hizmet üreten kuruluşlara nakden veya ayni olarak verilen sermaye tutarları ile bunların işletilmesinden doğan kâr ve zararların, bütçeye iade olunan sermaye tutarlarının ve bu kurumlara ikrazen verilen özel tertip iç borçlanma senetleri bedelinden bu kurumların ödenmemiş sermayelerine

mahsup edilenlerin izlenmesi için 241 No.lu hesabın kullanılması gerekmektedir.

Aynı Yönetmelik'te 241 No.lu hesabın işleyişine ilişkin hükümlere 161'inci maddede yer verilmiş olup söz konusu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin birinci alt bendinde; mal ve hizmet üreten kuruluşlara taahhüt edilen sermaye tutarlarının bu hesaba borç, 247 Sermaye Taahhütleri Hesabına alacak, altıncı alt bendinde; sermayenin işletilmesi sonucunda ortaya çıkan ve özel kanunlarında sermayeye eklenmesine yetki verilen kârların bu hesaba borç, 600 Gelirler Hesabına alacak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Mevzuat hükümleri gereğince sermaye payı olarak aktarılan tutarların bilançoda mali duran varlık hesap grubunda takip edilmesi gerekmektedir.

Üniversitenin Hacettepe Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici AŞ'ye ortaklık için aktardığı tutar olan 50.600.000,00 TL'nin bilançoda 241 No.lu Hesapta 6.880.244,91 TL olarak yer aldığı, dolayısıyla ödenen tutar ile mali tablolarda yer alan tutarın farklılık gösterdiği, bu haliyle bilançoda 241 No.lu hesapta 43.719.755,09 TL eksiklik bulunduğu anlaşılmıştır.

Kamu İdaresince, Teknokent AŞ'ye ödenen sermaye paylarıyla ilgili kayıtların 2023 yılında yapılacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; Üniversite tarafından Teknokent AŞ için taahhüt edilen sermaye paylarının 241 No.lu hesapta kaydedilerek, bu hesabın gerçek değerleri ile görünmesinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 2: Tek Hazine Kurumlar Hesabına Aktarılan Mali Kaynakların Hatalı Hesapta Raporlanması

Üniversitenin Tek Hazine Kurumlar Hesabı kapsamında Hazine ve Maliye Bakanlığınca değerlendirilen mali kaynaklarının, 135 Tek Hazine Kurumlar Hesabının Alacaklar Hesabında değil de İdarenin bankadaki hazır değerlerinin takip edildiği 102 Banka Hesabında raporlandığı ve bu nedenle mali tabloların söz konusu varlıkların niteliğine ilişkin hatalı bilgi sunduğu görülmüştür.

Tek Hazine Kurumlar Hesabı Uygulamasına İlişkin Yönetmelik hükümleri uyarınca Üniversite adına yapılan tahsilatlar, değerlendirilmek üzere Hazine ve Maliye Bakanlığının Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) nezdindeki hesaplarına aktarılmaktadır. Söz konusu kaynaklardan ihtiyaç duyulan tutarlar sistem üzerinden Bakanlığa bildirmekte ve

---

Bakanlıkça hazırlanan günlük nakit aktarım programına istinaden TCMB tarafından kurum tek idare ödeme hesaplarına aktarma yapılmaktadır.

Tek Hazine Kurumlar Hesabı kapsamında değerlendirilmek üzere Hazine hesaplarına aktarılan tutarlar ile tek hazine kurumlar hesabından kurum tek idare hesaplarına yapılan aktarımlar, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 73/B maddesi hükmü uyarınca, 135 Tek Hazine Kurumlar Hesabından Alacaklar hesabında takip edilmektedir.

Hazır değerler hesap grubu ise anılan Yönetmelik'in 10'uncu maddesinde, nakit olarak veznede veya bankada bulunan değerler ile istenildiği zaman değer kaybına uğramadan paraya çevrilme imkânı bulunan varlıkları kapsayacak şekilde tanımlanmıştır. Söz konusu varlıklardan bankada bulunan paralar, anılan Yönetmelik'in 17'nci maddesi hükmü uyarınca 102 Banka Hesabında takip edilmektedir.

Diğer bir ifadeyle bankada bulunan nakit varlıklar İdarenin istediği zaman kullanabileceği yani doğrudan tasarrufunda olan varlıklar olmasına karşın Tek Hazine Kurumlar Hesabı kapsamında değerlendirilen kaynaklar, ancak Üniversite-Bakanlık ve TCMB arasında yürütülecek süreçler sonunda kullanılabilir olacaktır. Dolayısıyla muhasebe kaydı da yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine uygun olarak söz konusu farkı yansıtabilecek şekilde yapılmalıdır.

Ancak yapılan denetimlerde; Tek Hazine Kurumlar Hesabı kapsamında Bakanlık tarafından değerlendirilen 46.457.644,62 TL'nin 135 No.lu hesapta değil de 102 No.lu hesapta takip edildiği görülmüştür. Yukarıda da ifade edildiği üzere 135 No.lu hesapta takip edilen tutarlar hazır değerlerden farklı olarak İdarenin doğrudan tasarrufunda olmayan varlıklara ilişkin bilgi sunmaktadır. Nitekim yıl sonu itibarıyla İdarenin 46.457.644,62 TL tutarında kaynağı olmasına karşın yukarıda yer verilen süreçler sağlıklı şekilde yürütülemediğinden ödeme emri talimatı verilip ödenmeyen tutarlar, sonraki yıl hesaplarına aktarılmıştır.

Kamu İdaresi tarafından verilen cevapta 102 No.lu hesapta raporlanan tutarın, projelere yönelik olduğu ifade edilmişse de bu tutar Hazine ve Maliye Bakanlığı ile yapılan mutabakattan da anlaşıldığı üzere Tek Hazine Kurumlar Hesabı kapsamında anılan Bakanlığa aktarılan varlıklara ilişkin olduğundan, yapılan açıklama söz konusu varlıklar için geçerli değildir.

Sonuç olarak; Tek Hazine Kurumlar Hesabı kapsamında değerlendirilen mali kaynakların hatalı hesapta muhasebeleştirilmesi, mali tabloların söz konusu varlıklara ilişkin doğru ve güvenilir bilgi sunmamasına sebep olmaktadır.

BULGU 3: Taşınmazlara Ait Değer Artırıcı Harcamaların İlgili Varlığın Kayıtlı Değerine Eklenmemesi

Taşınmazlara ait bakım ve onarım niteliğindeki değer artırıcı harcamaların, ilgili varlığın kayıtlı değerine eklenmediği tespit edilmiştir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi Duran Varlıklar hesap grubu ile ilgili "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 170'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde; maddi duran varlıklar için sonradan yapılan ve o varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini, sağlanan faydayı artıran veya üretilen mal veya hizmetlerin üretim maliyetini azaltan her türlü maliyetin, ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine ilave edileceği ve amortisman hesaplanmasında dikkate alınacağı ve bunlar dışında maddi duran varlıklar için yapılan her türlü normal bakım, onarım ve harcamaların gider olarak kaydedileceği ifade edilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan "Amortisman ve Tükenme Payları" konulu 47 Sıra No.lu Genel Tebliğ'in "Amortisman ve tükenme payı süre ve oranları" başlıklı 6'ncı maddesinin ikinci fıkrasında; Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te yer alan taşınmazlar için 34.000,00 TL'yi aşan ve değer artırıcı harcama olarak kabul edilen giderlerin ilgili duran varlığın maliyetine ekleneceği düzenlenmiştir. Bu kapsamda, taşınmazlar için 34.000,00 TL'yi aşan bakım, onarım, tamir mahiyetindeki harcamalardan değer artırıcı nitelikte olanların 630 Giderler Hesabı yerine ilgili maddi duran varlığın kayıtlı değerine eklenmesi gerekmektedir.

Üniversitede 2022 yılında yapılan bakım ve onarım harcamalarından varlığın değerini, kullanım süresini, ürün ve hizmet kalitesini ve sağlanan faydayı artıran ve aşağıdaki tabloda yer verilen işlere ait toplam 26.044.503,63 TL'nin varlığın kayıtlı değerine eklenmeyerek giderleştirilmesi sonucunda; bilançoda 252 Binalar Hesabında 26.044.503,63 TL eksik, 630 Giderler Hesabında ise aynı tutarda fazla gösterime neden olunmuştur.

Tablo 5:Varlığın Değerine Eklenmeyen Bakım Onarım İşleri

İşin Adı	Tutarı
H.Ü. Sağlık Yapıları 2022 Yılı Kısmi Tadilat ve Onarımları İşİ	11.765.648,04
H.Ü. Hastaneleri Tadilat ve Büyük Onarımları	6.719.871,47
H.Ü. Beytepe Kampüsü Biyoloji Bölümü FT6 Blok Bodrum Kat Laboratuvar Tadilatı İşİ	2.775.072,86
H.Ü. Çocuk Hastanesi 4. Kat Gastro Sekreterlik, 5. Kat Metabolizma, B1 Blok 1. Kat Gelişimsel Pediatri ve Zemin Kat Romatoloji Bölümlerinde Tadilat İşleri	1.729.473,26
H.Ü. Diş Hekimliği Fakültesi Muhtelif Birimler Tadilatı	1.635.710,62
H.Ü. E Blok Öğrenci Yemekhanesi Giriş ve 1. Kat Tadilatları İşİ	1.418.727,38
Toplam	26.044.503,63

Kamu İdaresince, taşınmazlara ait değer artııcı harcamaların taşınmazın kayıtlı değerine eklenmesi ile ilgili çalışmaların 2023 yılında yapılacağı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; taşınmazlar için yapılan değer artırıcı harcamaların ilgili maddi duran varlık hesaplarına kaydedilerek, mali tablolarda bu varlıkların gerçek değerleri ile görünmesinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 4: Üniversitenin Varlık Hesaplarında Takip Edilen Tutarların Herhangi Bir İşleme Dayanmaksızın Kayıtlardan Çıkarılması

Demirbaşlar ve yapılmakta olan yatırımlar hesaplarında kayıtlı tutarların, mevcut varlıklarla ilişkilendirilememesi nedeniyle, harcama birimleri arasında devir işlemi olmaksızın ve herhangi bir belgeye dayanmaksızın 511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabı kullanılarak kayıtlardan çıkarıldığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Kayıt zamanı" başlıklı 50'inci maddesi hükmü uyarınca bir ekonomik değer yaratıldığında, başka bir şekle dönüştürüldüğünde, mübadeleye konu edildiğinde, el değiştirdiğinde veya yok olduğunda muhasebeleştirilmekte ve her muhasebe kaydı bir belgeye dayanmaktadır.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 170'inci maddesi uyarınca; Üniversiteye ait taşınırlar Taşınır Mal Yönetmeliği hükümleri de göz önünde bulundurularak kayıtlara alınmaktadır. Anılan Yönetmelik'in 30'uncu maddesinde, taşınır işlemlerinde kayda esas olacak Taşınır İşlem Fişinin (TİF) muhasebeye intikal ettirileceği süreler düzenlenmiş ve her durumda belgenin mali yıl sona ermeden önce muhasebe birimine gönderilmesi zorunlu kılınmıştır. TİF'in muhasebe birimine intikal ettirilmesi ile işlem, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde muhasebeleştirilmektedir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 25 Maddi Duran Varlıklar hesap grubuna ilişkin işlemlerin yer aldığı 170'inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde; bütçeye gider

kaydıyla edinilen yapılmakta olan yatırımlara ilişkin işlemlerle ilgili hükümler bulunmaktadır. Adı geçen bentte; 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenen her bir iş için proje numarasıyla ayrı bir taahhüt kartı tutulacağı ve tutarların proje bazında takip edileceği ifade edilmiştir. Dolayısıyla katlanılan tüm giderler ilgili maddi duran varlıkla ilişkilendirilerek müstakil olarak takip edilebilmekte ve 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında muhasebeleştirilmektedir. Söz konusu hesapta takip edilen tutarlar Yönetmelik'in 188'inci maddesi hükmü uyarınca geçici kabul tarihi itibarıyla ilgili maddi duran varlık hesaplarına aktarılmalıdır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca kayıtlara alınan bir varlık ancak ve ancak mübadeleye konu edilmesi veya yok olması gibi bir işleme ve bu işleme ilişkin belgeye istinaden kayıtlardan çıkarılır. Harcama birimleri arasında devir yapılması da bir mübadele şekli olup bu işlem, 2 No.lu bulguda ayrıntılı olarak yer verildiği üzere 511 Muhasebe Birimleri Arası İşlemler Hesabı kullanılarak kayıtlara alınmaktadır. Bununla birlikte söz konusu işlemin iki tarafı da kamu idaresi bünyesinde olduğundan varlığın toplam değerinde herhangi bir değişiklik olmayacaktır.

Ancak yapılan denetimlerde; 255 Demirbaşlar Hesabında kayıtlı 910.284,95 TL'nin ve 258 Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında kayıtlı 3.891.984,79 TL'nin, mevcut varlıklarla ilişkilendirilmemesi nedeniyle, herhangi bir devir işlemi ve eki belge olmaksızın 511 No.lu hesap kullanılarak kayıtlardan çıkarıldığı görülmüştür. Bu işlem aynı zamanda varlığın edinilmesi için yapılan maliyetlerin de kayıtlardan çıkarılması ve takip edilememesi sonucunu doğurmaktadır.

Kamu İdaresi tarafından verilen cevapta 258 No.lu hesapta kayıtlı tutarların ilgili varlık hesaplarına aktarıldığı ifade edilmişse de bulgu konusu edilen tutar, varlık hesaplarına aktarılan işlemlere yönelik olmayıp 511 No.lu hesaba aktarılan tutarlara yöneliktir. Ayrıca İdare tarafından bulguya konu olan hesaplara ilişkin tutarsızlıkların 2023 yılında giderileceği bilgisi de verilmiştir.

Sonuç olarak; geçmiş yıllarda bir işleme dayanılarak kayıtlara alınan varlıkların ve bunların edinilmesi için katlanılan giderlerin herhangi bir işleme ve belgeye dayanmaksızın kayıtlardan çıkarılması nedeniyle bilançoda yer alan 255 ve 258 No.lu hesaplar doğru ve güvenilir bilgi sunmamaktadır.

BULGU 5: Taşınmazların Mevzuata Uygun Olarak Belirlenen Değerler Üzerinden ve Mevcut Cinsini Doğru Yansıtacak Şekilde Kayıtlara Alınmaması

Hacettepe Üniversitesinin mülkiyetinde bulunan taşınmazların değerlendirme çalışmaları tamamlanmadığından ve muhasebe kayıtları, taşınmazların mevcut cinsini yansıtacak şekilde yapılmadığından mali tabloların söz konusu varlıklara ilişkin doğru ve güvenilir bilgi sunmadığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi uyarınca, kamu kaynağı olarak sayılan taşınmazların mali saydamlığı ve hesap verebilirliği sağlayacak şekilde kayıtlara alınması gerekmektedir. Bu itibarla, taşınmazların mevzuata uygun olarak belirlenen değerler üzerinden ve mevcut cinsini doğru yansıtacak şekilde kayıtlara alınması önem arz etmektedir.

Kamu idarelerine ait taşınmazların kayıt işlemleri, 02.10.2006 tarih ve 26307 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik hükümleri çerçevesinde yürütülmektedir.

Anılan Yönetmelik'in "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesinin ikinci fıkrasında; taşınmazların maliyet bedeli veya rayiç değer üzerinden kayıtlara alınması gerektiği ifade edilmiştir. Benzer bir düzenlemeye taşınmazların muhasebeleştirilmesine ilişkin çerçevenin çizildiği Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 26'ncı maddesinde de yer verilmiştir.

Envanteri tamamlanan ve gerçek değeri tespit edilen taşınmazlar, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 169-176'ncı maddeleri arasında yer alan düzenlemeler uyarınca varlığın cinsine göre 250 Arazi ve Arsalar Hesabı, 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252 Binalar Hesabına kaydedilerek raporlanmalıdır.

Yapılan denetimlerde; Üniversitenin envanterinde bulunan taşınmazların gerçek değerinin tespitine ilişkin çalışmaların yapılamadığı ve kayıtların emlak vergi değeri üzerinden gerçekleştirildiği görülmüştür. Bununla beraber Üniversite mülkiyetindeki taşınmazların, piyasa koşullarındaki rayiç değerinin sağlıklı belirlenebilmesi için öncelikle geçmişten gelen kadastro ve imar bilgilerindeki uyumsuzlukların çözülmesinin önemli olduğu da değerlendirilmiştir. Zira bahse konu uyumsuzluk, taşınmazlar üzerindeki tasarruflara ilişkin bir takım kısıtlar oluşturduğundan taşınmazın gerçek değerinin sağlıklı olarak tespit edilmesinde zorluklara sebep olabilecek niteliktedir.

Ayrıca Üniversite bünyesinde yer alan ana arter ve iç yollar, elektrik ve telefon hatları, otoparklar, yaya yolları, peyzaj alanları, trafolar ve kanalizasyon ile doğalgaz hatları, parklar, galeri sistemleri, meydanlar vb. yerlerin 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabında tam olarak takip edilmediği de anlaşılmıştır. 2021 yılı Sayıştay Raporunda da bulgu konusu edilen bu hususa ilişkin başlatılan çalışmalar denetim yılında tamamlanmadığından, anılan varlıklar mevzuatta öngörülen hesapta takip edilememektedir.

Kamu İdaresince, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak imar planı ve değer tespitine yönelik çalışmalara başlanıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak; mali tabloların Üniversitenin taşınmazlarına ilişkin doğru ve güvenilir bilgi sunmasını teminen yetkili kurumlar ile işbirliği halinde çalışılarak imar-kadastro uyumsuzluğunun giderilmesi, değerlendirme çalışmalarının en kısa sürede tamamlanması ve varlıkların cinsi dikkate alınarak muhasebe kayıtlarına alınmasının sağlanması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Üniversite Taşınmazlarının Protokole İstinaden Belediyeye Kullandırılması

Üniversiteye ait bazı taşınmazları kullanma ve işletme yetkisinin, yasal dayanağı olmayan protokol işlemine istinaden Altındağ Belediyesine bırakıldığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Taşınır ve taşınmaz işlemleri" başlıklı 44'üncü maddesinde, kamu taşınmazları üzerinde sadece ilgili kanunlarda öngörülen işlemlerin tesis edilebileceği hükme bağlanmıştır. Bu hüküm uyarınca, kamu idarelerinin taşınmazları üzerindeki tasarruf yetkisinin sınırları, özel hukuk kişilerinden farklı olarak, kanunlarla çizilmiş olup bunları aşacak şekilde işlem tesis edilmesi mümkün değildir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmü uyarınca Hacettepe Üniversitesi taşınmazları üzerinde aşağıda belirtilen işlemleri tesis edebilir:

-Taşınmazlarını kamu hizmetinde kullanılmak üzere 5018 sayılı Kanun ve ilgili ikincil mevzuatta öngörülen şartlar dâhilinde bir başka kamu idaresine tahsis edebilir ya da devredebilir.

-Taşınmazlarını kamu hizmetini aşan ticari kullanımlar için kullananın kamu veya özel hukuk kişisi olması fark etmeksizin, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri uyarınca kiraya verebilir veya irtifak hakkı tesis edebilir.

Ancak yapılan denetimlerde; kamulaştırma suretiyle edinilen taşınmazların, yukarıda yer verilen işlemlerden birine istinaden değil de protokol adı verilen karma bir sözleşme ile Altındağ Belediyesinin tasarrufuna bırakıldığı tespit edilmiştir. 02.11.2009 tarihli Protokol ile Üniversitenin mülkiyetindeki 21 adet taşınmaz için Belediyeye hem yapı yapma hem de bu yapıları kullanma ve işletme yetkisi verilmiştir. 04.11.2019 tarihli ikinci Protokol ile söz konusu taşınmazları kullanma ve işletme yetkisi, elde edilen gelirin %25'inin Üniversiteye aktarılması şartıyla üç yıllığına Belediyeye bırakılmıştır. Anılan Protokol 2022 yılında bir yıl süreyle uzatılmıştır.

Yukarıda da ifade edildiği üzere protokol işlemine hukuki dayanak olacak bir düzenleme bulunmadığı gibi Belediyeye tanınan hakkın içeriğini ve tesis edilme usulünü karşılayan emsal nitelikte bir düzenleme de bulunmamaktadır. Zira taşınmazlar kamu hizmetini aşan kullanımlara konu edildiğinden, işlemin tahsis ve devir kapsamında değerlendirilmesi mümkün değildir. Bununla beraber yapılaşma yetkisi tanınması nedeniyle ilk protokolün, nitelik itibarıyla kiralama kapsamında değerlendirilmese de salt kullanma ve işletme hakkı tanıyan ikinci protokolün özü itibarıyla kiralama hükümleri çerçevesinde değerlendirilmesi imkân dâhilindedir. Ancak bu durumda da hak lehtarının ve bedelin, 2886 sayılı Kanun hükümlerine riayet edilmeksizin tanınmış olması, mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

Bahse konu olan taşınmazlar üzerinde Protokole istinaden elli bir bağımsız bölüm inşa edilmiş ve bunlardan sadece ikisi üçüncü kişilere kiralanmıştır. Geri kalan taşınmazlar ise üçüncü kişiler tarafından işgal edilmiş ve Belediyece fuzuli şağillere ecrimisil tahakkuk ettirilmiştir. Söz konusu taşınmazlardan elde edilen tüm gelirin ise Belediye bütçesine aktarıldığı anlaşılmıştır.

Kamu İdaresi tarafından verilen cevapta bahse konu olan taşınmazların tahsis işlemine istinaden Belediyenin kullanımına bırakıldığı ifade edilmişse ise de bulguda yer verilen tespit, anılan protokoller kapsamında Belediyenin kullanımına bırakılan taşınmazlardan yaya yolu, kültür merkezi gibi kamu hizmeti kapsamında tahsise konu edilebileceklerle yönelik olmayıp kamu hizmetini aşarak ticari nitelik kazanan kullanımlara yöneliktir. Diğer bir ifadeyle, tespite dayanak teşkil eden taşınmazlar Belediye tarafından kamu hizmeti kapsamında kullanılmaksızın kira bedeli veya ecrimisil karşılığında kurs vermek ya da dernek/vakıf

faaliyetlerini yürütmek gibi amaçlarla özel hukuk kişilerince işgal edilenler ile Belediyeye kiraya verilenler olduğunda İdare tarafından yapılan açıklamalar, bulgu konusu taşınmazlar için geçerli değildir.

Sonuç olarak; ticari kullanımları da içeren bu tür bir kullanımın hukuki dayanağı bulunmadığı gibi söz konusu taşınmazların işletilmesine ilişkin yetkinin Belediyeye devredilmesi, Üniversitenin tasarruf yetkisini kısıtladığından taşınmazların etkin yönetimi konusunda zafiyet oluşturmaktadır.

BULGU 2: Üniversite Taşınmazları Üzerinde Tesis Edilen İrtifak Haklarında Hatalı Uygulamalar Bulunması

Üniversitenin mülkiyetinde bulunan taşınmazlar üzerindeki irtifak hakkı işlemlerinin mevzuata uygun gerçekleştirilmediği tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Mal yönetiminde etkililik ve sorumluluk" başlıklı 48'inci maddesinde; kamu idarelerine ait taşınmazların mevzuatta öngörülen kurallar dâhilinde hizmetin amacına uygun olarak verimlilik ve tutumluluk ilkesine göre yönetileceği hükme bağlanmıştır.

Üniversite mülkiyetindeki taşınmazlar üzerinde irtifak hakkı tesis edilmesi işlemleri, 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri çerçevesinde yürütülmektedir. Kanun'un "İlkeler" başlıklı 2'nci maddesinin birinci fıkrasında bu Kanun'un yürütülmesinde, ihtiyaçların en iyi şekilde, uygun şartlarla ve zamanında karşılanmasının ve ihalede açıklık ve rekabetin sağlanmasının esas olduğu hükmü bulunmaktadır.

İdarelerin taşınmazları üzerinde irtifak hakkı, 2886 sayılı Kanun'un "Tahmin edilen bedelin tespiti" başlıklı 9'uncu maddesine göre belirlenecek tahmin edilen bedel üzerinden, "İhalelerde kapalı teklif usulünün esas olduğu" başlıklı 36'ncı maddesine uygun olarak yapılacak ihale sonucunda teklif edilen en yüksek bedel üzerinden tesis edilir.

Yapılan incelemelerde muhtelif tarihlerde tesis edilmiş olmakla beraber denetim yılında da kullanılmaya devam edilen irtifak haklarında, yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil ettiği tespit edilen hususlar aşağıda özetlenmiştir:

- Hacettepe Üniversitesinin mülkiyetinde olan toplamda 4.927,58 m²'lik taşınmaz üzerinde, 2886 sayılı Kanun hükümlerine uyulmaksızın doğrudan ve bedelsiz olarak bir vakıf

üniversitesi lehine 15.04.1986 tarih ve 1564 yevmiye numaralı resmi senet ile irtifak hakkı tesis edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından verilen cevapta söz konusu taşınmazlar üzerinde vakıf Üniversitesi lehine 18.05.1987 tarih ve 2006 yevmiye numaralı resmi senet ile 99 yıllığına m²'si bir liradan (1 TL) olmak üzere irtifak hakkı tesis edildiği ifade edilmişse de İdare tarafından Çankaya Tapu Müdürlüğü'nün 25.11.2022 tarihli yazısı ile temin edilen takyidatlı tapu kaydı ve irtifak hakkı işlemlerine konu edilenlerin resmi senet örnekleri üzerinde yapılan incelemede, bahse konu olan taşınmazların 15.04.1986 tarih ve 1564 yevmiye numaralı resmi senet ile tesis edilen bedelsiz irtifak hakkına istinaden kullanıldığı tespit edildiğinden yapılan açıklamalar bulgu konusu edilen taşınmazlar için geçerli değildir.

- 4691 sayılı Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu'nun 4'üncü maddesi uyarınca, teknoloji geliştirme bölgesinde kalan Üniversite arazileri, bölgenin yönetici şirketine tahsis edilebilir. Bu maddede yer alan tahsis ifadesi, 5018 sayılı Kanun'un 47'nci maddesinde yer alan kamu idarelerine kamu hizmetini gerçekleştirmek üzere verilen tahsis ifadesinden farklı olarak taşınmazın anılan Kanun'da öngörülen amaca özgülenmesini ifade etmektedir. Diğer bir deyişle anılan madde hükmü, taşınmazın belirli amaca özgülenmesine ve ihale süreci olmaksızın ilgili şirkete kullandırılmasına imkân tanımaktadır. Bununla birlikte irtifak hakkı bedelinin belirlenmesine yönelik herhangi bir istisna öngörülmediğinden, bedelin 2886 sayılı Kanun hükümleri uyarınca tahmin edilen bedel üzerinden belirlenmesi gerekmektedir.

Ancak yapılan incelemede; toplam 453.298,00 m²'lik taşınmaz üzerinde mevzuata aykırı olarak Teknokent AŞ lehine bedelsiz irtifak hakkı tesis edildiği görülmüştür.

Kamu İdaresi tarafından verilen cevapta söz konusu irtifak hakkına ilişkin Yönetim Kurulu Kararı ile bedel belirlendiği ifade edilmiştir. Ancak Türk Medeni Kanunu'nun 827'nci maddesi hükmü uyarınca üst hakkının içeriği ve kapsamıyla ilgili olarak herkesi bağlayıcı sözleşme kayıtlarının resmi senette yer alanlar olduğu açıkça ifade edildiğinden İdare tarafından alınmış olmakla birlikte resmi senede yansıtılmayan bedel kararının bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu nedenle yapılan açıklama bulgu konusu edilen taşınmazlar için geçerli değildir. İdare tarafından verilen cevapta ayrıca teknoloji geliştirme bölgesinden çıkarılan taşınmazlar üzerindeki irtifak hakkı şerhinin kaldırılmasına yönelik çalışmalara başlanıldığının bilgisi verilmiştir.

- Üniversitenin mülkiyetinde olan toplamda 85.458 m²'lik iki taşınmaz üzerinde özel

hukuk tüzel kişileri lehine tesis edilen irtifak haklarında; tahmin edilen bedelin mevzuata uygun belirlenmediği, Hazine taşınmazlarına özgü istisnai bir düzenleme olan 2886 sayılı Kanun'un 51'inci maddesi (g) fıkrasına istinaden pazarlık usulü ile ihale edildiği ve ihalenin en yüksek bedel üzerinden değil de kullanım yılı esas alınarak sonuçlandırıldığı görülmüştür. Kamu İdaresi tarafından söz konusu tespitlere yönelik herhangi bir açıklama yapılmamıştır.

Sonuç olarak; yukarıda yer verilen ve irtifak hakkı tesis edilen taşınmazlara ilişkin olarak 2886 sayılı Kanun hükümlerine uygun bedel alınması konusunda çalışma başlatılması gerekmektedir.

BULGU 3: Üniversite Taşınmazlarının İktisadi İşletmeye Bedelsiz Kullanılması ve Bu Yerlerin Elektrik, Su ve Doğalgaz Bedellerinin Üniversite Özel Bütçesinden Karşılanması

Üniversiteye ait taşınmazların turistik tesis, restoran, konuk evi, market, kantin ve benzeri amaçlarla işletilmesi amacıyla 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nda öngörülen usuller uygulanmaksızın bedelsiz olarak iktisadi işletmeye verildiği ve söz konusu işletmelere ait elektrik, su ve doğalgaz bedellerinin Üniversite bütçesinden karşılandığı tespit edilmiştir.

Üniversiteler, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 47'nci maddesi ile öğrencilerin barınma, beslenme ve çeşitli sosyal ihtiyaçlarını bütçe imkânları nispetinde karşılamakla görevli kılınmıştır. Bahse konu olan hizmetler, Yükseköğretim Kurumları, Mediko-Sosyal Sağlık, Kültür ve Spor İşleri Dairesi Uygulama Yönetmeliği hükümleri uyarınca Sağlık, Kültür ve Spor (SKS) Daire Başkanlığının görev ve yetki alanı kapsamında kalmaktadır. SKS Daire Başkanlığı bu faaliyetleri bizzat yürütebileceği gibi Yönetmelik'in 5'inci maddesine istinaden döner sermaye işletmesi kurması da imkân dâhilindedir.

Anılan mevzuatta söz konusu hizmetlerin muhatabı öğrenciler, çalışanlar, emekliler ve bunların bakmakla yükümlü oldukları kişilerle sınırlı tutulmuştur. Dolayısıyla bu faaliyetlerin kamu hizmeti kapsamında olması ve buna istinaden kamu kaynağı kullanılabilmesi için; görevli kılınan daire başkanlığı tarafından yürütülmesi ve sadece sayılan kişilere yönelik olması gerekmektedir.

Bununla beraber söz konusu hizmetlerin bu bağlamdan koparılması halinde faaliyet kamu hizmetini aşarak ticari nitelik kazanacağından, Üniversite mülkiyetindeki taşınmazların kural olarak 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'nda öngörülen usuller dâhilinde bedeli karşılığında kullanılması gerekir. Nitekim 2886 sayılı Kanun'un "Kapsam" başlıklı 1'inci

maddesinde, özel bütçeli kamu idarelerinin taşınmazları üzerindeki irtifak hakkı ve kiralama işlemlerinin anılan Kanun hükümlerine göre yürütüleceği açıkça hükme bağlanmıştır.

Üniversite bünyesinde kurulan iktisadi işletmeler için bu konuda yasalarda öngörölmüş herhangi bir istisna bulunmamaktadır. Müstakil bir tüzel kişiliği olmaması nedeniyle lehine irtifak hakkı tesis edilemeyecek olan iktisadi işletmeler, söz konusu faaliyetler için Üniversite taşınmazlarını sadece 2886 sayılı Kanun hükümlerine uygun yapılan ihaleye istinaden kiracı sıfatıyla kullanabilirler.

Yapılan denetimlerde; turistik tesis, restoran, yüzme havuzu, otopark, kantin gibi 37 adet işletmenin; SKS'ye bağlı olmakla birlikte, idari ve mali yönden bağımsız olan İktisadi İşletme Müdürlüğünce ve mevzuatta sayılanların dışındaki kişilere de hizmet sunacak şekilde işletildiği anlaşılmıştır. Ancak Üniversite mülkiyetindeki taşınmazların bahse konu olan faaliyetler için yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinin aksine, 2886 sayılı Kanun'da öngörölen rekabet koşulları oluşturulmaksızın bedelsiz olarak doğrudan iktisadi işletmeye kullanıldığı; ayrıca söz konusu işletmelere ait elektrik, su ve doğalgaz bedellerinin Üniversite bütçesinden karşılandığı tespit edilmiştir.

7414 sayılı 2022 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nun 8'inci maddesi ve 2022-1 sayılı Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ'in 7'nci maddesinde ifade edildiği üzere; iktisadi işletmelerin giderlerinin münhasıran bu tesislerin işletilmesinden elde edilen gelirlerden karşılanması gerekir. Bu sebeple özel bütçeden bu kurumlara katkıda bulunması da mevzuatla yasaklanmıştır. Ancak Üniversitenin taşınmazlarını iktisadi işletmeye bedelsiz kullanması ve bu yerlerin elektrik, su ve doğalgaz bedellerini ödemesi, işletmenin genel giderlerinin önemli kısmının Üniversite tarafından karşılanması sonucunu doğurmaktadır. Dolayısıyla mevcut durum anılan mevzuat hükümlerine de aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu İdaresi cevabında, iktisadi işletmenin Sosyal Tesis ve İşletmeleri Şube Müdürlüğüne bağlı olarak faaliyet gösterdiği ve söz konusu işletmelerin temel amacının kâr etmekten ziyade Üniversite bünyesinde çalışan personelin ihtiyaçlarının karşılanması olduğu, bu nedenle İdarenin hizmet alanı ve amaçlarından bağımsız, kurumun tüzel kişiliği dışında, ayrı tüzel kişiliği gibi değerlendirilmesinin uygun olmadığı, dolayısıyla da üçüncü kişi lehine yapılmış bedelsiz tahsis veya devir işlemlerinden bahsedilemeyeceği ifade edilmiştir. Ancak bulguda, Üniversitenin mevzuatta öngörölen birimleri tarafından öğrencilere, çalışanlara, emeklilere ve bunların bakmakla yükümlü olduklara kişilere sunulan hizmetler kamu hizmeti kapsamında olduğundan bu amaçla kullanılan taşınmazlara yönelik herhangi bir

değerlendirmede bulunulmamış olup Üniversite taşınmazlarının, doğrudan anılan daire başkanlığınca değil de özel hukuk hükümlerine tabi iktisadi işletmelerce 2886 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaksızın üçüncü kişilere de hizmet verecek şekilde kullandırılması konu edilmiştir. Dolayısıyla İdarenin belirttiği hususlar bulgudaki tespitlerle ilgili değildir. Ayrıca İdare tarafından sosyal tesis ve işletmelerde kullanılan enerji giderlerine ilişkin kamu alacaklarının zamanaşımı süreleri dikkate alınarak tahsil edileceği ve sayaçların ayrılması veya süzme sayaç takılması konusunda gerekli çalışmaların yapılacağı bilgisi de verilmiştir.

Sonuç olarak; yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerine uygunluğun ve kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılması ilkesinin tesis edilmesi açısından kamu hizmeti kapsamına girmeyen faaliyetlerin yürütüldüğü taşınmazların, 2886 sayılı Kanun'da öngörüldüğü şekliyle ihale edilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Yapım İşlerinde İnşaat Sigortasına (Bütün Riskler) İlişkin Yükümlülüklerin Yerine Getirilmemesi

Üniversite tarafından ihalesi gerçekleştirilen yapım işlerinde, her türlü riske karşı yaptırılması gereken bütün riskler inşaat sigortasının iş artışı ve/veya süre uzatımı durumlarında süre ve tutar yönünden güncellenmediği ve her hakedişin tahakkuka bağlanmasından önce bütün riskler inşaat sigortası sözleşmesinin yürürlükte olduğuna dair belge aranmadığı görülmüştür.

Yapım işi ihaleleri sonucunda yüklenicilerle imzalanan tip sözleşmelerin “İşin ve iş yerinin korunması ve sigortalanması” başlıklı 17’nci maddesine göre yükleniciler Yapım İşleri Genel Şartnamesinde yer alan hükümler çerçevesinde “all risk” sigorta ve genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorundadır.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin “İş ve işyerlerinin korunması ve sigortalanması” başlıklı 9’uncu maddesinin ilk fıkrasında yüklenicinin 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun 9’uncu maddesi hükümleri dahilinde; işyerlerindeki her türlü araç, malzeme, ihzarat, iş ve hizmet makineleri, taşıtlar, tesisler ile sözleşme konusu iş için, işin özellik ve niteliğine göre ihale dokümanında belirtilen şekilde, işe başlama tarihinden geçici kabul tarihine kadar geçen süre içinde oluşabilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risklere karşı “inşaat sigortası (bütün riskler)”, geçici kabul tarihinden kesin kabul tarihine kadar geçecek süreye ilişkin ise yürürlükteki İnşaat Sigortası (Bütün Riskler) Genel Şartları çerçevesinde kapsamı ihale dokümanında belirtilen

genişletilmiş bakım devresi teminatını içeren sigorta yaptırmak zorunda olduğu düzenlenmiştir.

Anılan Şartnamenin aynı maddesinin ikinci fıkrasında ise ödenen toplam hakediş tahakkuk tutarının (fiyat farkları dâhil) poliçedeki sigorta bedelini aşması ve/veya poliçede öngörülen sigorta bitiş tarihinin süre uzatımı veya cezalı çalışma sebebiyle aşılması hallerinde, zeyilname ile sigorta bedelinin artırılması ve/veya sigorta süresinin uzatılmasının zorunlu olduğu düzenlenmiştir. Yine aynı maddenin beşinci fıkrasında ise sigorta primlerinin ödendiğine ve sigorta sözleşmesinin yürürlükte olduğuna dair sigortacıdan alınacak bir belgenin her hakedişin tahakkuka bağlanmasından önce yüklenici tarafından idareye sunulmasının zorunlu olduğu hükme bağlanmıştır.

Yapılan incelemede; yapım işlerine ait sözleşmelerin uygulanması sürecinde süre uzatımı verildiği, iş artışı yapıldığı ve/veya fiyat farkları nedeniyle ödenen hakediş tahakkuk tutarlarının bütün riskler inşaat sigortası poliçe bedelini aştığı durumlarda zeyilname ile poliçelerin güncellenmesinin sağlanmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca, her hakediş tutarı tahakkuka bağlanmadan önce bütün riskler inşaat sigortası primlerinin ödendiği ve sigortanın yürürlükte olduğuna dair belgelerin aranmadığı da görülmüştür.

Yukarıda anılan mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, söz konusu uygulamalar mevzuata uygun olmadığı gibi idare açısından iş devam ederken meydana gelebilecek deprem, su baskını, toprak kayması, fırtına, yangın gibi doğal afetler ile hırsızlık, sabotaj gibi risk faktörlerinin gerçekleşmesi durumunda telafisi güç kayıplar meydana getirebilecektir.

Kamu İdaresince, bulguda tespit edilen hususlara ilişkin olarak gerekli işlemin gerçekleştirileceği bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; yapım işlerinde süre uzatımı verilmesi, iş artışı yapılması ve/veya fiyat farkı ödemeleri nedeniyle hakediş tahakkuk tutarının sözleşme bedelini aşması halinde bütün riskler inşaat sigortalarının zeyilname ile güncellenmesinin ve her hakediş ödemesi tahakkuka bağlanmadan önce sigortanın yürürlükte olduğunun teyit edilmesinin sağlanması gerekmektedir.

BULGU 5: Yükseköğretim Kalite Kurulu Tarafından Görevlendirilen Dış Değerlendiricilerin Masraflarının Üniversite Özel Bütçesinden Karşlanması

Üniversitenin kurumsal dış değerlendirme ve kurumsal akreditasyon programlarını

değerlendirmek üzere Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) tarafından görevlendirilen dış değerlendiricilere ait yol masrafı, gündelik ve konaklama giderlerinin Üniversite bütçesinden karşılandığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Bütçe ilkeleri" başlıklı 13'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde; kamu idarelerine bütçeyle verilen harcama yetkisinin sadece yasalarla mükellef kılındıkları görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi için kullanılacağı açıkça hükme bağlanmıştır. Anılan Kanun'un "Bütçe türleri ve kapsamı" başlıklı 12'nci maddesinde ise kamu hizmeti kriteri göz önünde bulundurularak kamu idareleri sınıflandırılmış ve kapsama dâhil olan idareler sayılmak suretiyle belirlenmiştir.

YÖKAK adı geçen Kanun'a ekli II/A sayılı cetvelde sayılan kurumlar arasında yer aldığından, bu Kanun'un 12'nci maddesinde de ifade edildiği üzere mevzuatta tanımlanmış olan kamu hizmetini yürütmek üzere kendisine tahsis edilen gelirden harcama yapma yetkisine haiz özel bütçeli bir kamu idaresidir.

Nitekim 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun "Yükseköğretim Kalite Güvencesi Sistemi ve Yükseköğretim Kalite Kurulu" başlıklı ek 35'inci maddesinde de Kurulun idari ve mali özerkliğe sahip, kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli bir kamu idaresi olduğu hükmüne yer verilmiştir. Aynı maddede Kurulun görevleri; yükseköğretim kurumlarının akademik ve idari hizmetlerinin kalite düzeylerine ilişkin değerlendirmeler yapmak, kalite güvencesi, akreditasyon süreçleri ve bağımsız dış değerlendirme kurumlarının yetkilendirilmesi süreçlerini yürütmek olarak belirlenmiştir.

Diğer bir ifadeyle; idari ve mali özerkliğe sahip, kamu tüzel kişiliğini haiz ve özel bütçeli bir kurum olan YÖKAK'ın, mezkûr maddede sayılan görevleri ve hizmetlerini, kendisine tahsis edilen bütçe ödeneğini kullanarak yerine getirmesi gerekmektedir. Zira 2547 sayılı Kanun'un ek 35'inci maddesinin tanıdığı yetkiye istinaden 23.11.2018 tarih ve 30604 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yükseköğretim Kalite Güvencesi ve Yükseköğretim Kalite Kurulu Yönetmeliği'nin "Kurulun mali yapısı" başlıklı 28'inci maddesinde de YÖKAK hizmetlerinde ihtiyaç duyulan tüm giderlerin Kurul bütçesinden karşılanacağı açıkça ifade edilmiştir.

Ancak yapılan denetimlerde; Hacettepe Üniversitesinin kalite güvence sistemini değerlendirmek üzere görevlendirilen dış değerlendirme takım üyelerinin yol masraflarının, gündeliklerinin ve konaklama giderlerinin Üniversite tarafından karşılandığı tespit edilmiştir.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri doğrultusunda söz konusu hizmetleri yerine getirmek amacıyla yapılacak harcamaların, Kurul bütçesinden karşılanması gerekmektedir.

Üniversitenin söz konusu faaliyetleri yürütme konusunda herhangi bir yetkisi ve sorumluluğu olmadığından bu giderleri kendi bütçesinden karşılaması, 5018 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesine aykırılık teşkil etmektedir. Bu durum aynı zamanda, Üniversitenin tasarrufunda bulunan kaynakların bir kısmının kendi sorumluluk alanının dışına aktarılmasına sebebiyet verdiği için, kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını da kısıtlamaktadır.

Her ne kadar İdare tarafından Yükseköğretim Kalite Kurulunun 12.10.2022 tarih ve 2456919 sayılı yazısı ile Üniversitede görevlendirilen değerlendirme takımı üyelerinin yol, yevmiye ve konaklama (uçak, otel, taksi vb.) giderlerin üniversitelerin bütçesinden karşılanması gerektiği belirtilmişse de Yükseköğretim Kalite Güvencesi ve Yükseköğretim Kalite Kurulu Yönetmeliği'nin "Kurulun mali yapısı" başlıklı 28'inci maddesinde ve yukarıda yer verilen mevzuat hükümlerinde YÖKAK'ın hizmetlerinde ihtiyaç duyulan tüm giderlerin Kurul bütçesinden karşılanacağı açıkça ifade edildiğinden yapılan açıklamalar bulgu konusu husus için geçerli değildir.

Sonuç olarak; yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde Yükseköğretim Kalite Kurulu tarafından dış değerlendirme yapmak üzere görevlendirilen personele ait giderlerin Üniversite bütçesinden karşılanmaması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına Eksik Kayıt Yapılması	2021	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu konusu hususa yönelik devam eden eksiklikler, Sayıştay Denetim Raporunun "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde "Taşınmazların Mevzuata Uygun Olarak Belirlenen Değerler Üzerinden ve Mevcut Cinsini Doğrudan Yansıtacak Şekilde Kayıtlara Alınmaması" başlıklı 5 No.lu bulgu içerisinde yeniden konu edilmiştir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ DÖNER
SERMAYE İŞLETMESİ**

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	28
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	31
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	31
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	31
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	32
6. DENETİM BULGULARI.....	32

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Kadro Unvanlarına Göre Taban Ödeme Katsayıları.....	35
--	----

KISALTMALAR

DMİS: Döner Sermaye Mali Yönetim Sistemi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Döner Sermaye İşletmesi Kaynakları Aracılığıyla Temin Edilen Demirbaş ve Diğer Dayanıklı Taşınırın Bilançoda Yer Almaması
2. Sağlık Bakanlığında Tabip ve Diş Tabibi Kadrosunda Olup Üniversite Hastanesine Eğitim Amaçlı Görevlendirilen Personelin Taban Ödemesinde, Araştırma Görevlileri ve Asistanlar için Belirlenen Katsayının Esas Alınması
3. Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezine Görevlendirilen Personelin Yerine Getirdiği Bazı Hizmetlerin Gelir Getirici Faaliyet Olarak Değerlendirilmesi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Hacettepe Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 58. Maddesine Göre Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasında Uyulacak Esaslara İlişkin Yönetmelik kapsamında, 20.10.2000 tarih ve 24206 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Hacettepe Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile kurulmuştur.

Adı geçen Yönetmelik, 10.06.2021 tarih ve 31507 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Hacettepe Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Yönetmeliği ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Döner Sermaye İşletmesi, Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde sayılan ve aşağıda yer verilen faaliyetleri yürüterek gelir elde etmektedir:

a) Klinik, poliklinik, ameliyathane ve laboratuvarlarda her çeşit muayene, tetkik, tahlil, ameliyat, bakım ve tedavi hizmetlerini yapmak, eğitim ve uygulama eczanelerini işletmek, ayrıca Üniversitenin tüm birimlerine bağlı laboratuvar ve atölyelerde, analiz, test, deney ve benzeri hizmetleri yapmak.

b) Bilimsel görüş vermek, proje hazırlamak, ilaç ve tıbbi cihaz firmaları tarafından hazırlanan projelerin etik uygunluk incelemesini yapmak ve görüş bildirmek, araştırma, uygulama ve benzeri hizmetler (seminer, konferans, sempozyumlar düzenlemek gibi) yapmak.

c) Eğitim ve öğretim faaliyet alanları ile sınırlı olmak üzere;

i. Danışmanlık, tercüme hizmetleri, plan ve proje uygulama, fizibilite etüdü hazırlama, proses değerlendirmesi ve geliştirmesi, iş değerlendirmesi veya organizasyonu, her türlü analiz, ölçme ve etanolaj hizmetleri ile bakım, onarım, basım, yayın ve üretimle ilgili hizmetleri yapmak.

ii. Sportif alanda bireysel ve takım olarak performans değerlendirmesi, psikolojik danışmanlık, diyet analiz ve kontrolü, antrenman planlaması, sporcu sağlığını koruma ve geliştirmeye yönelik hizmetlerde bulunmak.

iii. Güzel sanatlar, müzik ve sahne sanatları ile sinema, gazetecilik ve medya çalışmaları alanlarında yaratı ve araştırma çalışmaları ile grafik tasarımı, afiş, broşür, sergi ve fuar düzenlenmesi, iç ve dış mekân düzenlemeleri, tanıtım ve reklam filmleri ile belgesel ve her türlü film çekimi, resim, heykel, seramik çalışmaları, müzikli oyunlar ve tiyatro oyunları yazılması, sahnelenmesi, bale ve tiyatro temsilleri ile konser ve resitaller düzenlenmesi gibi hizmetleri yapmak.

iv. Sertifikalı ya da sertifikasız şekilde kurs veya eğitim programları açmak ve kamu kurum ve kuruluşlarının verdikleri yazılı yetkiye veya özel hukuk tüzel kişilerinin taleplerine istinaden sınavlar yapmak.

ç) Eğitim ve öğretim faaliyet alanları ile sınırlı olmak üzere, bu maddede sayılanlar dışında kalan her türlü mal ve hizmet üretiminde bulunmak.

d) Belirli bilimsel sonuçların uygulamasını sağlamak.

Yükseköğretim kurumlarının döner sermaye faaliyetleri çerçevesinde; hizmet sunum şartları ve kriterleri de dikkate alınmak suretiyle personelin unvanı, görevi, çalışma şartları ve süresi, eğitim-öğretim ve araştırma faaliyetleri ve mesleki uygulamalar ile ilgili performansı ve özellik arz eden riskli bölümlerde çalışma gibi hizmete katkı unsurları da esas alınarak yapılan ek ödemelerde, 18.02.2011 tarihli ve 27850 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik hükümleri uygulanmaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Rektörlüğe bağlı çalışan Döner Sermaye İşletmesi; İşletme Müdürlüğü ve Saymanlık Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmış olup gelir getirici birim sayısı 36’dır.

İşletme Müdürlüğünde; işletme müdürü, 2 işletme müdür yardımcısı, 120 idari memur ve 13 sürekli işçi hizmet vermekte olup bunlardan 49’unun kadrosu özel bütçededir.

Saymanlık Müdürlüğünde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı personeli saymanlık müdürü, 2 saymanlık müdür yardımcısı ve 8 memur bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine bağlı olarak kurulmuş olan döner sermayeli işletmelerin iş ve işlemleri ile bütçelerinin hazırlanması, uygulanması, sonuçlandırılması, muhasebesi, kontrol ve denetimi ile muhasebe yetkililerinin niteliklerine ilişkin usul ve esaslar, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Döner sermaye işletme bütçesi adı geçen Yönetmelik’in 4’üncü maddesine göre hazırlanmakta ve üniversite yönetim kurulunun onaylaması ile kesinleşmektedir.

Hacettepe Üniversitesi Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün giderleri elde edilen gelirlerle finanse edilmekte olup 2022 yılında özel bütçeden Hazine yardımı ve tıbbi cihaz alımı ile bakım onarımı kapsamında 97.150.963,45 TL kaynak kullanılmıştır.

Başlangıç bütçesinde 1.165.050,00 TL gelir öngörülmüş olup gider bütçesi de aynı tutarda hazırlanmıştır. Yıl içerisinde ek bütçelerle bütçe tahminleri güncellenmiş olup gider bütçesi 1.914.950,00 TL'ye, gelir bütçesi ise 1.914.950,00 TL'ye yükselmiştir.

İşletmenin 2022 yılında 1.859.652.794,27 TL bütçe giderine karşılık 1.711.406.411,06 TL bütçe geliri elde ettiği anlaşılmıştır.

İşletmede 2022 yılı gelir tablosuna göre 1.694.057.134,85 TL gelir elde edilmiş, 1.871.532.170,63 TL gider gerçekleşmiş ve dönem 177.475.035,78 TL zarar ile tamamlamıştır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Hacettepe Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinin muhasebe ve raporlama işlemleri, Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nde yer alan hükümlere göre Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından kurulan ve yönetilen Döner Sermayeli İşletmeler Muhasebe Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

Adı geçen Yönetmelik'te hüküm bulunmayan hâllerde 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun'a dayanılarak hazırlanan diğer yönetmelikler ile Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin genel esasları kıyasen uygulanmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Gelir tablosu
- Envanter defteri

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

---

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç

kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Hacettepe Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Döner Sermaye İşletmesi Kaynakları Aracılığıyla Temin Edilen Demirbaş ve Diğer Dayanıklı Taşınırın Bilançoda Yer Almaması

Döner Sermaye İşletmesi kaynakları aracılığıyla temin edilen demirbaş ve diğer dayanıklı taşınırın genel yönetim faaliyetlerinde kullanılıp kullanılmadığına bakılmaksızın tamamının ay sonlarında Üniversite özel bütçesine devredildiği görülmüştür.

18.06.2020 tarih ve 31159 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yükseköğretim Kurumları Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasına İlişkin Yönetmelik’in “Taşınır

işlemleri” başlıklı 13’üncü maddesinde, işletmelerce edinilen taşınırların kayıtlara alınmasında, verilmesinde ve izlenmesinde, Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerinin uygulanacağı ve devamında döner sermaye işletmesinin genel yönetim faaliyetlerinde kullanılan dayanıklı taşınırlar hariç, döner sermaye gelirleri ile alınan araç, gereç ve diğer demirbaş eşyanın (canlı demirbaş hariç) en geç satın alındığı ay sonu itibarıyla gelirin elde edildiği yükseköğretim kurumu taşınır birimine devredileceği hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen düzenlemelerden de anlaşılacağı üzere, Döner Sermaye İşletmelerinin taşınır işlemlerinde, Taşınır Mal Yönetmeliği hükümlerinin uygulanması gerekmektedir. Döner sermaye işletmesi gelirleri ile alınan araç, gereç ve diğer demirbaş eşyalar (canlı demirbaş hariç) en geç satın alındığı ay sonu itibarıyla gelirin elde edildiği yükseköğretim kurumu taşınır birimine devredilecek olmakla birlikte, istisna olarak döner sermaye işletmesinin genel yönetim faaliyetlerinde kullanılan dayanıklı taşınırlar Döner Sermaye İşletmesi Müdürlüğü kayıtlarında tutulacaktır. Genel yönetim faaliyetlerinde kullanılan dayanıklı taşınırlardan kasıt, işletmenin genel yönetim fonksiyonu ile ilgili olarak yapılan ve üretimle ya da satılan mal maliyeti ile doğrudan ilişkisi kurulamayan dayanıklı taşınırlardır. Başka bir deyişle, genel yönetim faaliyetlerinin icrasında kullanılan büro mobilyaları, bilgisayar gibi çeşitli demirbaşların ilgili birimlere devri gerçekleştirilmeyecektir.

Yapılan incelemede, Hacettepe Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesi kaynakları ile alınan tüm taşınırların ayırım yapılmadan ay sonlarında Üniversite özel bütçesine devredilip kaydının yapıldığı görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Taşınır Mal Yönetmeliği’nde, taşınır işlemlerinde harcama yetkilileri ile taşınır kayıt ve kontrol yetkililerinin sorumluluk esasları düzenlenmektedir. Dolayısıyla ayrı bir bütçesi ve muhasebe sistemi bulunan Döner Sermaye İşletmesinin tüm dayanıklı taşınırlarının her ay sonunda Üniversite özel bütçesine devredilmesi hem sorumluluk tespitini güçleştirmekte hem de Üniversite ve İşletme mali tablolarındaki taşınır hesaplarının gerçeği yansıtmamasına neden olmaktadır. Ayrıca bu durum Döner Sermaye Mali Yönetim Sisteminde (DMİS) amortisman ayırmaya ilişkin modül olmasına rağmen, bu modülün hiç kullanılmamasına ve döner sermaye işletmesi kaynaklarıyla alınan hiçbir dayanıklı taşınıra amortisman ayrılmamasına sebep olmaktadır. Dolayısıyla kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunan Hacettepe Üniversitesi Döner Sermaye İşletmesinde matrahtan düşülebilecek giderlerin de azalmasına yol açmakta, aynı zamanda dönem kâr/zarar durumuna etki yapmaktadır.

Her ne kadar İdare tarafından DMİS programında yer alan taşınır modülünün kullanılması durumunda ikinci bir dayanıklı taşınır listesi oluşacağı, sorumluluk tespiti ve takibi açısından tek merkezli takip yöntem kolaylığını ve bütünlüğünün bozulmasına sebep olacağı belirtilmiş olup devir edilen tüm dayanıklı taşınırların Strateji Daire Başkanlığı Muhasebe biriminde amortisman ayrılıp gider yansıtılmakta olup herhangi bir gider kaybı yaşanmadığı ifade edilmişse de Yükseköğretim Kurumları Döner Sermaye İşletmelerinin Kurulmasına İlişkin Yönetmeliğinin Taşınır İşlemleri başlıklı 13'ncü maddesinin 2'nci fıkrasında yer verilen genel yönetim faaliyetlerinde kullanılan dayanıklı taşınırlar hariç diğer taşınırların devredileceği hükmüne istinaden genel yönetim faaliyetinde kullanılan dayanıklı taşınırların İşletme mali tablolarında gösterilmesi gerektiğinden yapılan açıklamalar bulgu konusu husus için geçerli değildir.

Sonuç olarak; mali tabloların taşınırlara ilişkin doğru bilgi sunması için İşletme gelirleriyle alınan ve İşletmenin genel yönetim faaliyetlerinde kullanılan taşınırların muhasebe kayıtlarında izlenmesi gerekmektedir.

BULGU 2: Sağlık Bakanlığında Tabip ve Diş Tabibi Kadrosunda Olup Üniversite Hastanesine Eğitim Amaçlı Görevlendirilen Personelin Taban Ödemesinde, Araştırma Görevlileri ve Asistanlar için Belirlenen Katsayının Esas Alınması

Sağlık Bakanlığında tabip kadrolarında çalışmaktayken Hacettepe Üniversitesi Hastanesinde eğitimlerini tamamlamak üzere görevlendirilen tabip/diş tabiplerine yapılan taban ödemelerde, kendi kadroları için mevzuatta öngörülen 2,26 katsayının değil de asistan ve araştırma görevlileri için belirlenen 3,40 katsayısının esas alındığı görülmüştür.

Taban ödemeye ilişkin düzenleme, Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik'in "Dağıtım Esasları" başlıklı 5'inci maddesinin 9'uncu fıkrasının (b) bendinde ayrıntılı şekilde yapılmıştır. Anılan madde hükmü uyarınca taban ödeme, Yönetmelik eki olan "Taban Ödeme Katsayı Cetveli"nde kadro unvanına göre belirlenen taban katsayısının en yüksek devlet memuru aylığı ile çarpımı sonucu bulunan tutardır. Diğer bir ifadeyle; taban ödemenin görev unvanlarından bağımsız olarak personelin kadro unvanı esas alınarak hesaplanması gerekmektedir. Bahse konu olan tabloya göre ödemelerde esas alınacak katsayılar aşağıda özetlenmiştir:

Tablo 1: Kadro Unvanlarına Göre Taban Ödeme Katsayıları

Kadro Unvanı	Katsayı
Asistan, Araştırma Görevlisi (Gelire Katkısı Olan)	3,40
Asistan, Araştırma Görevlisi (Gelire Katkısı Olmayan)	3,00
Tabip, Diş Tabibi	2,26

Tablodan da görüleceği üzere tabip/diş tabibi kadrosunda çalışan personele 2,26, araştırma/asistan görevlisi kadrosunda çalışanlara ise 3,40 üzerinden taban ödeme hesaplanması gerekmektedir.

Ancak yapılan denetimlerde; kadrosu tabip/diş tabibi olmakla birlikte Üniversite Hastanesinde eğitimini tamamlamak üzere görevlendirilen Sağlık Bakanlığı personeline asistan/araştırma görevlisi için belirlenmiş katsayı olan 3,40 üzerinden taban ödemenin hesaplandığı tespit edilmiştir.

Söz konusu kişilerin kadro unvanlarında herhangi bir değişiklik olmadığı veyahut istisnai başkaca bir düzenleme bulunmadığından görev unvanları esas alınarak asistan/araştırma görevlisi için öngörülen katsayı üzerinden ödeme yapılması anılan Yönetmelik hükümleri uyarınca imkân dâhilinde değildir.

Kamu İdaresi tarafından, Üniversite bünyesinde mediko birimleri hariç tabip kadrosunun olmadığı, bununla beraber bağlı bulunduğu kurumda kadroları tabip/diş tabibi olan ve uzmanlık eğitimi almak üzere Üniversite Hastanesine görevlendirilen personelin, insan kaynakları veri tabanında bulunan görev, yetki ve sorumluluk formlarının tüm protokol ve prosedürlerinden de anlaşıldığı üzere 3,40 katsayısına tabi “Tabip Araştırma Görevlisi” ile fiilen aynı hizmetleri yürüttüğü ve nitekim 2547 sayılı Kanun’un geçici 65’inci maddesinde de söz konusu personel için “Tabip Araştırma Görevlisi” ifadesinin kullanıldığı belirtilerek mevzuatın, tıpta uzmanlık eğitimi alan kişiler için mağduriyet yaratmayacak şekilde uygulandığı ifade edilmiştir.

Kamu İdaresi tarafından verilen cevapta bahse konu olan personele 3,40 üzerinden ödeme yapılmasının hakkaniyet ilkesine uygun olduğu ifade edilmişse de ödemenin kadro unvanı bazında yapılmasını öngören Yönetmelik hükümleri, İdarece sunulan gerekçeleri düzenlemediğinden söz konusu mevzuat hükümleri ile uygulama tutarlılık göstermemektedir. Dolayısıyla ödemenin mevzuata uygunluğunun sağlanması açısından öncelikle düzenlemelerin birbiriyle uyumlu olacak ve yoruma mahal bırakmayacak netlikte olması önem arz etmektedir.

Sonuç olarak; Sağlık Bakanlığı tarafından Üniversite Hastanesine görevlendirilen ve Yükseköğretim kadrosundaki araştırma görevlileri ile aynı görevleri ifa eden tabip/diş

tabiilerinin ödemelerine esas katsayının düzenlendiği Yönetmelik'in 2547 sayılı Kanun'un geçici 65'inci maddesi ile uyumlu olacak şekilde düzenlenmesinin uygulama birliğinin sağlanması açısından önem arz ettiği değerlendirilmektedir.

BULGU 3: Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezine Görevlendirilen Personelin Yerine Getirdiği Bazı Hizmetlerin Gelir Getirici Faaliyet Olarak Değerlendirilmesi

2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 13'üncü maddesinin (b) fıkrasının dördüncü bendi uyarınca Rektör tarafından Üniversite Döner Sermaye İşletmesi birimlerinde görevlendirilen personelin verdiği hizmetlerden bazılarının, gelir getirici faaliyet olarak değerlendirildiği tespit edilmiştir.

Hacettepe Üniversitesinin Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi olarak hizmet veren Sağlık Hizmetleri Birimleri Yönetim Kurulu Başkanlığına bağlı Erişkin Hastanesi, İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi, Onkoloji Hastanesi ve Beytepe Hastanesi, 2547 sayılı Kanun'un "Döner sermaye" başlıklı 58'inci maddesinin (c) fıkrası kapsamında olup Merkezin hesabında toplanan döner sermaye gelirleri bakiyesinden kimlere ne tutarda ödeme yapılacağı bu fıkra da açıklanmaktadır.

Yükseköğretim Kurumlarında Döner Sermaye Gelirlerinden Yapılacak Ek Ödemenin Dağıtılmasında Uygulanacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik'in "Genel ilkeler" başlıklı 4'üncü maddesinin 6'ncı fıkrasına göre, yönetim kurullarınca uygun görülmesi halinde öğretim elemanlarına gelir getirici katkılarına göre yapılacak ek ödemelerde; yapılan hizmetlerde verimlilik unsurları da dikkate alınarak gelire doğrudan katkıları ile birim veya alt birim gelirin veya kârına katkılarına göre ek ödeme hesaplaması yapılabileceği hüküm altına alınmış olup "Dağıtım esasları" başlıklı 5'inci maddesinin 9'uncü fıkrasında; 2547 sayılı Kanun'un 58 inci maddesinin (c) fıkrası kapsamındaki personele yapılan ek ödemenin, temel ek ödeme ile teşvik ek ödemesinden, temel ek ödemenin ise sabit ek ödeme ile taban ödeme toplamından oluştuğu hükmüne yer verildikten sonra fıkranın (b) bendinde taban ödeme, (c) bendinde ise teşvik ek ödemesi düzenlenmiştir.

Buna göre; taban ödemenin hesaplanmasında aktif çalışılan gün katsayısı ayrıca çarpan olarak kullanılacak, ancak bu ödeme mesai saatleri dışında serbest meslek faaliyetinde bulunan veya özel sağlık kuruluşlarında çalışmakta olanlara yapılmayacak, teşvik ek ödemesi ise personelin görev yaptığı tesiste hizmete katkısı ve verimliliği ile finansal sürdürülebilirliği sağlama ve hizmetin kalitesi gibi kriterler göz önüne alınarak mesai içi ve mesai dışı çalışmalara

karşılık olarak döner sermayeden ödenecektir.

Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi, sağlık hizmeti sunucusu olması nedeni ile 24 saat esasına göre hizmet üreten ve yapılan ek ödemeleri de bu kapsamda tam gün esasına göre hesaplanan bir birim olup yapılacak taban ödemenin hesaplanmasında aktif çalışılan gün katsayısının çarpan olarak esas alındığı yerlerdendir.

Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezine 2547 sayılı Kanun'un 13-b/4 maddesi kapsamında diğer harcama birimlerinden görevlendirmeler yapılmakla birlikte; görevlendirilenler arasında gelir getirici faaliyette bulunmalarının yanı sıra anılan Merkezde temel bilimler alanında ders verenler veya idari görevlere yönelik hizmet verenler olduğu, dolayısıyla anılan Merkezde gelir getirici faaliyetlerde kısmen çalışan bu personele görevlendirme yazılarında "tam zamanlı görevlendirme" ibaresine dayanılarak taban ödeme ve teşvik ek ödemesinin de tam verildiği görülmüştür.

Kamu İdaresi tarafından bulguda yer alan tespitlere katılmış, düzeltme işlemlerine başlanıldığı ve Sağlık Hizmetleri Yönetim Kurulu Başkanlığınca usul ve esasları belirlemek amacıyla yönerge taslağı hazırlandığı bilgisi verilmiştir.

Sonuç olarak; Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezinde görevlendirilecek personelin görev yazılarında, bu Merkezde gelir getirici faaliyetlerde çalışmalarının yanı sıra yürütecekleri diğer görevler de belirtilerek gelir getirici faaliyetlerdeki fiili çalışma saatlerine göre taban ve teşvik ödemesinin yapılacağı açıklamasının yer alması, temel bilimler alanlarında verilecek dersler için 2547 sayılı Kanun'un "Kurumlararası yardımlaşma" başlıklı 40'ıncı maddesinin dayanak alınarak ders ücreti ödemesi yapılması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL TESİS

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	39
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	40
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	41
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	41
5. DENETİM GÖRÜŞÜ	41

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Tesisleri 26.02.2016 tarih ve 2016/292 sayılı Üniversite Yönetim Kurulu Kararı ile kurulmuş olup Hacettepe Üniversitesi Sağlık, Kültür ve Spor Daire Başkanlığı Sosyal Tesis ve İşletmelerinin İdaresi Hakkında Yönerge ile faaliyetler yürütülmektedir.

Sosyal Tesisin hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması; işlemlerinin kayıt altına alınması, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi, mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş ilkeleri çerçevesinde, yönetimin ve diğer ilgili kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde hazırlanması ve raporlanmasına ilişkin temel mevzuat, 01.01.2006 tarihinde yürürlüğe giren Kamu Kurum ve Kuruluşlarınınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Esas ve Usuller'dir.

Sosyal Tesis tarafından verilen hizmetlere ait bedelin tespitinde ve elde edilen gelirlerin kullanımında yılı bütçe kanunundaki ilgili hükümler ile Hazine ve Maliye Bakanlığınca çıkarılan Kamu Sosyal Tesislerine İlişkin Tebliğ hükümleri geçerlidir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Tesisinde toplamda 36 adet birim mevcuttur.

Sosyal Tesis faaliyetlerini yürütmek amacıyla 402 personel çalıştırmaktadır. Bunların 168'i özel bütçe kadrosunda olup, sosyal tesis bütçesinden ücret alan personel sayısı toplamı 234'tür.

1.3. Mali Yapı

Gelirleri ile giderlerini karşılaması gereken Sosyal Tesisin 2022 yılı gelir tahmininin 41.941.896,18 TL, gider tahmininin 43.895.495,02 TL, gerçekleşme rakamlarının ise 64.929.228,45 TL gelire karşılık 53.671.914,40 TL gider olduğu ve dönemin 11.257.314,05 TL kârla kapandığı görülmüştür.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Kamu Kurum ve Kuruluşlarınca İşletilen Sosyal Tesislerin Muhasebe Uygulamalarına Dair Esas ve Usuller ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan tebliğlere göre işlemlerini kayıt altına alan, muhasebeleştiren ve mali tablolarını hazırlayıp raporlayan sosyal tesislerden kurumlar vergisi ve/veya katma değer vergisi mükellefi olanlar, Esas ve Usuller’de yer verilen raporlama ve hesapların konsolidasyonu hükümlerine tabidir.

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Tesisleri kurumlar vergisi ve katma değer vergisi mükellefidir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar’ın 5’inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden denetime sunulanlar aşağıda yer almakta olup; denetim, bunlar ile Usul ve Esaslar’ın 8’inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Gelir tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

---

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Tesisleri 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>